

ISYYDEN TUNNUSTAMINEN NEUVOLASSA

Teidän tulee olla henkilökohtaisesti paikalla yhtä aikaa neuvolassa.

Teillä tulee olla mukana asiakirja henkilöllisyyden todistamiseksi:

Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävät asiakirjat, joiden tulee olla voimassa (asetus 1275/2015 3 §)

1) passi

2) ulkomaalaislain (301/2004) 134 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä muukalaispassi

3) ulkomaalaislain 135 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä pakolaisen matkustusasiakirja

4) Euroopan talousalueen jäsenvaltion, San Marinon tai Sveitsin asianomaisen viranomaisen myöntämä henkilökortti

5) Suomen valtion viranomaisen 1 päivän lokakuuta 1990 jälkeen myöntämä ajokortti.

Jos henkilöllisyys todetaan hyväksyttävästä vieraan valtion viranomaisen myöntämästä asiakirjasta, on henkilöllisyysasiakirjan kopio toimitettava tunnustamisasiakirjan mukana lastenvalvojalle, joka toimittaa sen edelleen maistraattiin, jotta nimien kirjoitusasu voidaan tarkistaa.

Velvollisuus pysyä totuudessa ja perättömän lausuman antaminen isyysasiassa (isyyslaki 11/2015 7 §, 57 §)

Miehellä on velvollisuus pysyä totuudessa antaessaan tunnustamislausemaa. Sama velvollisuus koskee äitiä hänen hyväksyessään tunnustamisen. Jos mies isyyttä tunnustaessaan tai äiti hyväksyessään tunnustamisen tahallaan antaa viranomaiselle väärän tiedon, joka osaltaan johtaa siihen, että isyys vahvistetaan virheellisesti, hänet on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, perättömän lausuman antamisesta isyysasiassa sakkoon.

Tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset

Isyyden tunnustamisen tarkoituksena on lapsen ja hänen isänsä välisen sukulaisuussuhteen vahvistaminen. Sekä isyytensä tunnustaneen että erityisesti lapsen kannalta on tärkeää, että isän ja lapsen sukulaisuussuhde vahvistetaan vain silloin, kun sukulaisuussuhde on olemassa.

Kun isyys vahvistetaan tunnustamisen perusteella, syntyy lapsen ja isyytensä tunnustaneen miehen sekä tämän sukulaisten välille oikeudellisesti pätevä sukulaisuussuhde. Sen perusteella lapsella on oikeus saada elatusta isältään siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen lapsella on oikeus saada elatusta koulutustaan varten, jos sitä pidetään kohtuullisena. Lapsi saa myös perintöoikeuden isänsä ja isänpuoleisten sukulaistensa jälkeen ja heillä on myös perintöoikeus lapsen jälkeen. Lapsi saa oikeuden myös isän sukunimeen.

Lapsen huolto ja sopimus yhteishuollosta

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen henkilökohtaisten asioiden hoitoa. Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, asuinpaikasta sekä muista henkilökohtaisista asioista. Huoltajalla on oikeus saada tietoa lasta koskevista asioista eri viranomaisilta ja huoltaja myös edustaa lasta lapsen henkilöä koskevassa asiassa. Lisäksi lapsen huoltaja toimii holhoustoimilain (442/1999) nojalla lapsen edun valvojana hoitaen lapsen taloudellisia asioita.

Jos lapsen vanhemmat eivät ole keskenään avioliitossa, lapsen huoltaja on lapsen äiti. Jos isyys tunnustetaan ennen lapsen syntymää, vanhemmat voivat samassa yhteydessä sopia, että huolto kuuluu molemmille vanhemmille yhteisesti. Sosiaalilautakunta vahvistaa sopimuksen maistraatin vahvistettua isyyden, jollei sopimus ole lapsen edun vastainen.

Jos lapsen vanhemmat eivät asu yhdessä, vanhemmat voivat lapsen syntymän jälkeen sopia lastenvalvojan luona lapsen asumisesta, tapaamisoikeudesta ja elatuksesta. Vanhemmat voivat tällöin sopimuksella uskoa lapsen huollon myös yksin isälle.

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva sopimus tai päätös on aina tehtävä ennen kaikkea lapsen edun mukaisesti ja sopimusta tai päätöstä voidaan muuttaa, jos lapsen etu sitä vaatii.

Tunnustamisen peruuttaminen, kiistäminen ja vaikutuksettomuus (isyyslaki 11/2015 17 §)

Mies, joka on tunnustanut isyytensä ennen lapsen syntymää, voi peruuttaa tunnustamisensa ilmoittamalla siitä kirjallisesti isyyden selvittämisestä huolehtivalle lastenvalvojalle viimeistään 30. päivänä lapsen syntymästä. Myös lapsen äiti tai mies, joka katsoo olevansa lapsen isä, voi edellä esitetyn mukaisesti ilmoittaa lastenvalvojalle käsityksensä siitä, että lapsen tunnustanut mies ei ole lapsen isä. Tällöin raskausaikana annettu tunnustaminen on vaikutukseton.

Raskausaikana annettu tunnustaminen on vaikutukseton myös silloin, jos lapsen äiti on avioliitossa lapsen syntyessä. Tunnustaminen on vaikutukseton myös siinä tapauksessa, jos Suomen viranomaisilla ei silloin, kun isyyden selvittäminen lapsen synnyttyä alkaa, ole 49 §:n perusteella toimivaltaa isyyttä koskevassa asiassa.

Kun 30 päivän peruuttamis-/kiistämisaika on täyttynyt, eikä lastenvalvoja ole saanut kirjallista ilmoitusta isyyden tunnustamisen peruuttamisesta/kiistämisestä, lastenvalvoja toimittaa asiakirjat maistraattiin. On huomattava, että 30 päivän odotusaika on ehdoton, eikä sitä voida missään olosuhteissa lyhentää. Maistraatti tekee päätöksen isyyden vahvistamisesta, ellei ole syytä epäillä tunnustajan isyyttä. Maistraatti ilmoittaa päätöksestään äidille, isälle ja lastenvalvojalle.

Isyyden vahvistaminen (isyyslaki 11/2015 4 §, 12 §, 26 §)

Lastenvalvoja tarkistaa äidin siviilisäädyn, huolehtii tarvittavista kuulemisista ja laatii isyyden selvittämispöytäkirjan lapsen syntymän jälkeen, ellei tunnustamista ole peruutettu tai kiistetty (17 §), eikä ole aihetta epäillä sitä, että joku muu kuin tunnustaja olisi lapsen isä. Maistraatti vahvistaa isyyden edellä mainitun määräajan jälkeen, ellei ole aihetta epäillä tunnustajan isyyttä. Maistraatti ilmoittaa päätöksestään äidille, tunnustajalle ja lastenvalvojalle.

Oikeusgeneettinen isyystutkimus (isyyslaki 11/2015 9 §)

Jos on syytä epäillä tai on tiedossa, että isäehdokkaita on useampi kuin yksi, isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää ei ole mahdollista. Lapsen syntymän jälkeen on mahdollista sopia lastenvalvojan kanssa oikeusgeneettisen isyystutkimuksen (DNA-tutkimus) tekemisestä biologisen isyyden selvittämiseksi

MILLOIN ISYYDENTUNNUSTAMISTA EI VOIDA OTTAA VASTAAN NEUVOLASSA?

Isyyslaissa on yksityiskohtaisesti säädetty ne asiat, joiden johdosta terveydenhoitajan/kätilön/lastenvalvojan tulee aina kieltäytyä isyyden tunnustamisen vastaanottamisesta. Tunnustamisen vastaanottaminen ei ole mahdollista raskausaikana, jos yksikin seuraavista perusteista toteutuu:

Jos äiti ilmoittaa terveydenhoitajalle/kätilölle/lastenvalvojalle, että hän ei aio hyväksyä isyyden tunnustamista, tunnustamista ei voida vastaanottaa, eikä tunnustamisasiakirjaa täytetä. Vastustamis- ja hyväksymisoikeus on myös alaikäisellä äidillä. Miehen tai tulevan äidin henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti selvittää eli henkilöillä ei ole mitään asetuksessa 1275/2015 3 §:ssä säädettyistä hyväksyttävistä henkilöllisyysasiakirjoista. Asiakirjojen tulee olla voimassa. On syytä epäillä, ettei tunnustaja ole lapsen isä. Joku osapuolista (mies, äiti, terveydenhoitaja/kätilö/lastenvalvoja) ei ole varma miehen isyydestä. On syytä epäillä, että äiti tai tunnustaja ei mielentilansa, kielivaikeuksien tai muun syyn vuoksi kykene ymmärtämään tunnustamisen merkitystä.